

Oikeusministeriö

Sisäministeriön poliisiosaston lausunto rikosasioiden sovittelupalveluiden siirrosta oikeusministeriön hallinnonalalle

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa asiassa Rikosasioiden sovittelupalveluiden siirto oikeusministeriön hallinnonalalle.

Sisäministeriön poliisiosasto lausuu seuraavaa:

Pidätkö perusteltuna rikos- ja riita-asioiden sovittelun siirtämistä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta oikeusministeriön hallinnonalalle?

Kyllä

Ei

En ota kantaa

Miten perustelette vastauksenne?

Lausuntopyynnön oheismateriaaliin kuuluu Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita sarjassa julkaistu julkaisu "Rikosasioiden sovittelupalveluiden siirto oikeusministeriön hallinnonalalle, Ohjausryhmän raportti ja esitys" (jäljempänä raportti). Raportissa tuodaan julki useita eri perusteluja rikos- ja riita-asioiden sovittelun (jäljempänä sovittelu) siirtämiseksi sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta oikeusministeriön hallinnonalalle. Poliisiosasto toteaa perusteluiden olevan pääsääntöisesti asianmukaisia ja kannatettavia. Poliisiosasto korostaa erityisesti sitä, että siirrolla on mahdollisuus vahvistaa sovittelun yhteyttä rikostorjuntaan ja rikosten uusimisen ehkäisemiseen sekä uhrin oikeuksien turvaamiseen. Poliisiosasto pitää sovittelutoiminnan kehittämisen kannalta merkittävänä myös sitä, että oikeusministeriön alaisena toimintana sovittelulla olisi mahdollisuus saada enemmän uskottavuutta median, suuren yleisön, potentiaalisten asiakkaiden ja asioita sovitteluun lähettävien viranomaisten silmissä. Sovittelutoiminnan kehittäminen on poliisiosaston näkemyksen mukaan vaiheessa, jossa toiminnan hyödynnettävyyttä on mahdollista lisätä selvästi ja sille on mahdollisuus antaa enemmän kriminaalipoliittista vaikutusvaltaa.

Kuten edellä on todettu, sovittelun siirtämistä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta oikeusministeriön hallinnonalalle on raportissa perusteltu siirron tuomalla mahdollisuudella vahvistaa mm. sovittelun yhteyttä rikostorjuntaan. Poliisiosaston näkemyksen mukaan huomionarvoista sovittelutoiminnan kehittämisessä on, että noin 89 prosenttia sovitteluun ohjautuvista asioista ohjataan sovittelun piiriin poliisitoimen kautta. Sisäministeriön hallinnonalalla toimivaa poliisia voidaan poliisiosaston näkemyksen mukaan pitää riidattomasti erityisen merkittävänä ja oleellisena osana sovittelutoiminnan kokonaisuutta. Poliisiosaston näkemyksen mukaan

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

poliisihallinnon rooli ja merkitys sovittelutoiminnan kokonaisuudessa on huomioitava myös jatkossa sovittelutoimintaa kehitettäessä. Poliisiosaston näkökulmasta sovittelutoiminnan kehittämisessä on ollut merkille pantavaa se, ettei sovittelupalveluiden siirron mahdollisuuksia selvittäneeseen ohjausryhmään ole kuulunut sisäministeriön hallinnonalan edustajaa.

Pidätkö perusteltuna sitä, että sovittelupalvelut tuotetaan oikeusapu- ja edunvalvontapalvelujen yhteydessä, mahdollisesti perustettavassa valtakunnallisessa oikeusapu- ja edunvalvontavirastossa?

Kyllä x

Ei

En ota kantaa

Miten perustelette vastauksenne?

Kysymystä tulee poliisiosaston näkemyksen mukaan arvioida kahdesta eri näkökulmasta. Poliisiosasto katsoo tarpeelliseksi lausua tässä yhteydessä ensinnäkin sovittelutoiminnan järjestämisen mahdollisesta keskittämisestä ns. yhden toimijan mallin mukaisesti. Toisaalta poliisiosasto pitää tärkeänä lausua erikseen siitä organisaatiomallista tai taustaorganisaatiosta, jollaista sovittelutoiminnalle on suunniteltu oikeusministeriön hallinnonalan sisällä.

Raportin mukaan sovittelutoiminnan järjestäminen ns. yhden toimijan mallin periaatteella tarkoittaa sitä, että nykyisten sovittelutoimintojen tehtävät hoidettaisiin lukuisten käytössä olevien yksittäisten toimeksiantosopimusten sijasta valtion omana toimintana. Poliisiosasto pitää raportissa esitettyjä muutosesityksen perusteluja asianmukaisina sekä kannatettavina ja pitää sovittelutoiminnan keskushallinnon vahvistamista perusteltuna. Raportin mukaan tällä hetkellä sovittelupalvelun tuottajat toimivat eri tavoin mm. sovitteluun liittyvien päätösten tekemisessä ja niiden tiedoksiannossa. Erityisen tärkeänä poliisiosasto pitää toimia, joiden avulla sovittelutoimintaa on mahdollista kehittää kansallisesti mahdollisimman yhdenmukaisiksi, tasalaatuiseksi sekä saavutettavaksi. Poliisiosasto katsoo, että keskushallinnon vahvistamisen myötä sovittelutoiminnassa olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet turvata asiakkaiden tasalaatuinen palvelutaso sekä tarjota mahdollisimman hyvät lähtökohdat yhteistyön kehittämiseksi erityisesti esitutkintaviranomaisten sekä syyttäväviranomaisten kanssa. Poliisiosasto pitää toiminnan tehostamisen ja laadun kehittämisen kannalta tärkeänä myös sitä, että muutoksen myötä vahvistettu keskushallinto tarjoaisi eri sovitteluyksiköille yhteistä koulutusta sekä keskitettyjä hallinnollisia palveluja.

Raportissa sovittelupalveluiden siirtämiselle oikeusministeriön alaisuuteen on esitetty kahta eri mallia, joista erikseen tehdyn selvityksen perusteella ensisijaisena on pidetty itsenäistä sovitteluvirastoa eli ns. erityisviranomaismallia. Ohjausryhmä on raportissaan arvioinut myös mahdollisuutta liittää sovittelutoiminto oikeusapu- ja edunvalvontapalvelujen yhteydessä ns. oikeusapumallin mukaisesti. Raportissaan ohjausryhmä toteaa, ettei ole nähtävissä syitä, miksi sovittelun erityisluonne tai itsenäisyys olisivat heikommin järjestettävissä oikeusapumallissa kuin nykyisin THL:ssä. Ohjausryhmä katsoo olevan selvää, että sovittelun asema olisi itsenäisempi erityisviranomaismallissa, jossa viranomaisen tehtävänä olisi ainoastaan sovitteluun liittyviä tehtäviä. Raportin yhteenvedon yhteydessä ohjausryhmä on päättänyt esittämään sovittelun siirtoa oikeusavun ja edunvalvonnan yhteyteen.

Poliisiosasto pitää ohjausryhmän esitystä kritiikille alttiina, mutta pitää esitystä kannatettavana, mikäli toiminnon siirtoa pidetään väliaikaisena ja toiminnallisesti tarpeellisena välivaiheena ennen erityisviranomaismalliin siirtymistä. Poliisiosasto kiinnittää huomiota siihen, ettei raportista löydy juurikaan selkeitä oikeusapumalliin liittyviä etuja suhteessa erityisviranomaismalliin. Poliisiosaston näkemyksen mukaan on huomionarvoista, että itsenäisen sovitteluviraston malliin siirtymistä on perustellusti toivonut asian selvittelyvaiheessa yli 90 % sovittelutoimistojen henkilökunnasta ja suurin osa asiaa erityisesti selvittäneeseen kyselyyn vastanneista poliiseista sekä syyttäjistä. Poliisiosasto pitää oikeasuuntaisina havaintoja, joiden mukaan oikeusapumallissa tulisi olemaan etuina jo olisi olemassa oleva toimipaikkaverkosto sekä mahdolliset synergiaedut niiltä osin, että ao. mallissa sovittelun asiantuntijoilla voisi olla helpommin saatavilla sekä oikeusavun että talous- ja velkaneuvonnan asiantuntemus. Toisaalta on todettavissa, ettei toistaiseksi ole tehty riittävän perusteellisia arvioita siitä, ovatko oikeusapu- ja edunvalvontapalvelujen käytössä olevat tilat tällä hetkellä riittäviä uusien toimintojen vastaanottamiseen tai sitä, minkälaisia tarpeita tai haasteita ao. asiantuntijapalveluiden saatavuuden osalta on nykyisessä mallissa tunnistettu. Raportissa todetaankin erityisesti tilakysymysten edellyttävän jälkiselvittelyä.

Selvityksen perusteella oikeusapumalliin liittyy suurimpina haasteina mahdolliset esteellisyyksykysymykset ja uhka sovittelun itsenäisyyden ja identiteetin heikentymisestä sekä myös se, että toimintojen kohderyhmät ovat erilaisia. Poliisiosasto pitää ensisijaisen tärkeänä sitä, että valitusta vaihtoehdosta riippumatta sovittelun restoratiivinen luonne säilytetään. Sovittelussa tavoitteena on saada toimintaan vapaaehtoisesti osallistuvien osapuolten välille sovittelusopimus osapuolten yhteisymmärryksen kautta. Tilanne on lähtökohtaisesti täysin erilainen oikeusaputoiminnon asiakkaiden parissa. Oikeusaputoimiston asiakkaiden piirissä mahdollisuus sovitteluun on usein joko menetetty tai sitä ei ole koskaan ollutkaan. Oikeusaputoimiston asiakkaiden näkemykset ovat usein vastapuolen kanssa täysin vastakkaiset ja asia joudutaan ratkaisemaan lähtökohtaisesti kolmannen osapuolen toimesta. Poliisiosaston näkemyksen mukaan selvityksessä esitetty erityisviranomaismalli tukisi selkeästi paremmin edellä käsiteltyjä nyt ehdotetun muutoksen tavoitteiden toteutumista. Poliisiosasto pitää erityisviranomaismallin erityisenä etuna sitä, että itsenäisen viraston toiminta keskittyisi rikosten uusimisen ehkäisemiseen sekä uhrin oikeuksien turvaamiseen nimenomaisesti osapuolten yhteisymmärryksen ja sovinnollisuuden rakentamisen avulla.

Pidätkö perusteltuna sitä, että sovittelupalvelut tuotetaan valtion palveluina siten, että sovitteluhenkilöstö olisi valtion virkamiehiä?

Kyllä x

Ei

En ota kantaa

Miten perustelette vastauksenne?

Kysymystä tulee lausunnonantajan näkemyksen mukaan arvioida kolmesta eri näkökulmasta. Poliisiosasto katsoo tarpeelliseksi lausua tässä yhteydessä ensinnäkin sovittelupalvelun tuottamisesta valtion palveluna yleisesti sekä toisaalta sovittelupalvelun asemasta perustuslain 124§ näkökulmasta arvioituna. Poliisiosasto katsoo tarpeelliseksi lausua myös siitä, mitä yksittäisten sovittelutoiminnan parissa toimivien työntekijöiden aseman mahdollisessa muutoksessa valtion virkamieheksi tulisi huomioida.

Poliisiosasto toteaa aluksi, että raportissa sovittelupalveluiden tuottamisen ehkä yhtä merkittäväntä mahdollista muutosta eli siirtymistä yksittäistä toimeksiantosopimuksista valtion tuottamaksi palveluksi on käsitelty sirpalemaisesti monessa eri yhteydessä. Tämä käsitelytapa näkyy poliisiosaston näkemyksen mukaan myös nyt esitetyssä kysymyksessä, jossa sovittelupalveluiden tuottaminen valtion palveluna on yhdistetty ainoastaan sovitteluhenkilöstön työsuhteessa mahdollisesti tapahtuviin muutoksiin ja niiden arviointiin. Poliisiosasto toteaa, että raportin avulla on haastavaa tunnistaa kattavasti niitä mahdollisia muutoksia, joiden vaikutuksia palvelun tuottamisen taustaorganisaation vaihdon myötä on arvioitu. Poliisiosasto pitääkin tärkeänä, että sovittelutoiminnon muutos valtiolliseksi palveluksi ja erityisesti tämän muutoksen myötä mahdollisesti muuttuvat oikeudelliset velvoitteet, niin toiminnan järjestämisen kuin yksittäisten henkilöidenkin osalta, otetaan asian jatkovalmistelussa nykyistä selkeämmin huomioon. Poliisiosasto pitää kuitenkin yleisellä tasolla todettuna kannatettavana sitä, että sovittelupalvelut tuotettaisiin jatkossa valtion palveluna.

Raportin mukaan tällä hetkellä ei ole olemassa selkeää laintulkintaa siitä, voidaanko sovittelupalvelun katsoa olevan perustuslain 124 § mukaista merkittävää julkisen vallan käyttöä. Perustuslain 124§ mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Poliisiosasto katsoo, että kysymys sovittelutoiminnan roolista perustuslain näkökulmasta tarkasteltuna olisi tarpeen ratkaista nyt käsiillä olevan asian jatkokäsittelyn yhteydessä. Poliisiosasto pitää selvänä, että sovittelutoiminnalle on myös jatkossakin syytä antaa sovittelualoitteen tekijästä (tavanomaisesti esitutkintaviranomainen) riippumaton oikeus tehdä päätös siitä, käynnistetäänkö sovittelu vai ei. Asian laatu huomioiden poliisiosasto katsoo, ettei tätä tai muutakaan sovittelutoimistossa tehtävää päätöstä ole kuitenkaan syytä pitää merkittävänä julkisen vallan käytönä. Sovittelutoiminnan piirissä tehtävien päätösten tulisi poliisiosaston näkemyksen mukaan olla kuitenkin hallinnollisia päätöksiä, joiden tiedoksianto ja muut muutoseikat tehdään hallintolain mukaisesti. Erityisen tärkeää tämän hallintotehtävän suorittamisessa poliisiosaston näkemyksen mukaan on se, että hallintotehtävän hoitaminen ei vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Poliisiosaston näkemyksen mukaan sovittelutoiminnan tehtävää ja vastuita viranomaisten ja muiden

riita- ja rikosasioiden parissa toimivien yhteistyöviranomaisten joukossa selkeyttäisi se, että sovittelutoiminnon määriteltäisiin olevan julkista hallintotehtävää käyttävä valtion viranomainen.

Raportin mukaan rikos- ja riita-asioiden sovittelussa on tällä hetkellä eri palveluntuottajien palveluksessa noin 100 palkattua työntekijää. Lisäksi sovittelutoiminnan parissa toimii noin 1200 vapaaehtoista sovittelijaa. Raportin mukaan lähtökohta olisi myös jatkossa se, että sovittelun käytännön toteutus tulisi tapahtumaan pääsääntöisesti vapaaehtoisten sovittelijoiden toimesta. Poliisiosasto pitää raportissa esitettyä lähtökohtaa kannatettavana. Vapaaehtoissovittelijat eivät ole tällä hetkellä virka- tai työsuhteisia työntekijöitä, joten heihin ei sovelleta esim. työsuhteen lopettamista koskevia säädöksiä. Poliisiosasto haluaa korostaa sitä, että raportissa mainittujen vapaaehtoisten sovittelijoiden rekrytoinnin, koulutuksen, vakuuttamisen ja korvauksen maksamisen lisäksi asian jatkovalmistelussa on tärkeää kiinnittää lisäksi huomiota vapaaehtoissovittelijoiden mahdollisiin virkamiesoikeudellisiin muutoksiin prosessissa, jossa sovittelupalveluita ollaan jatkossa tuottamassa nykyistä selkeämmin valtion palveluna. Asiaan on erityisesti kiinnitettävä huomiota sovittelutoiminnan parissa jatkossa työskentelevän palkatun henkilökunnan osalta. Poliisiosasto pitää selvänä, että asian jatkotyöstämisen yhteydessä tulee huomioida nykyistä ehkä astetta selvemmin määritellyn virkamiesaseman mukanaan tuomat yksiselitteiset virkavelvollisuudet. Poliisiosasto pitää riidattomana, että virkamiehinä ainakin sovittelutoiminnan varsinaista henkilökuntaa tulisi ohjaamaan virkamiehiä koskevat erityissäännökset ml. rikoslain virkarikoksia koskevat lain pykälät.

Pidättekö perusteltuna, että joissakin erityistilanteissa palvelu voitaisiin tuottaa ostopalvelusopimuksin, kun palveluntarve sitä edellyttää?

Kyllä x

Ei

En ota kantaa

Miten perustelette vastauksenne?

Poliisiosasto on lausunnossaan aiemmin todennut, että kysymys sovittelutoiminnan roolista perustuslain näkökulmasta tarkasteltuna olisi tarpeen ratkaista asian jatkokäsittelyn yhteydessä. Poliisiosaston näkemyksen mukaan sovittelutoiminnan tehtävää ja vastuita viranomaisten ja muiden riita ja rikosasioiden parissa toimivien yhteistyöviranomaisten joukossa selkeyttäisi se, että sovittelutoiminnon määriteltäisiin olevan julkista valtaa käyttävä valtion viranomainen.

Poliisiosasto pitää mahdollisena, että sovittelutoimintaa säätelevään lakiin liitetään säädökset, joiden perustella sovittelutoiminnolle kuuluva julkinen hallintotehtävä eli sovittelupalvelu olisi mahdollista tuottaa ostopalvelusopimukseen perustuen jonkin muun kuin valtiollisen toimijan, kuten rekisteröidyn yhdistyksen tms. toimesta. Näin voitaisiin toimia silloin, kun se olisi tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia.

Millä keinoin voidaan mielestänne varmistaa, että sovittelun erityispiirteet säilyvät vaihtoehtoisten konfliktinratkaisumenetelmien periaatteiden mukaisina, jos sovittelupalvelut siirretään oikeusapu- ja edunvalvontapalveluiden yhteyteen?

Raportissa on varsin seikkaperäisesti tuotu julki, kuinka oikeusapu-, talous- ja velkaneuvonta- ja yleisen edunvalvonnan tehtävistä säädetään erillisissä substanssilaeissa. Julkiset oikeusavustajat ja yleiset edunvalvojat hoitavat tehtäviään itsenäisesti ja riippumattomasti, eikä esimies voi puuttua siihen millaisia ratkaisuja esimerkiksi oikeusavustaja tekee oman päämiehensä etujen ajamisessa. Samoin talous- ja velkaneuvontaa ohjaa oma lainsäädäntönsä. Poliisiosasto katsoo raportissa todetun mukaisesti, että jos sovittelu siirrettäisiin oikeusapumallin mukaisesti oikeusapu- ja edunvalvontapalveluiden yhteyteen, tulisi myös sovittelun tehtävät määritellä sitä koskevassa substanssilaissa vastaavalla tavalla kuin nykyisinkin.

Millä keinoin vapaaehtoisten sovittelijoiden toimintaedellytyksiä voidaan vahvistaa oikeusapu- ja edunvalvontapalveluiden yhteydessä?

Suomalainen sovittelutoiminta on perustunut ja tulee raportin mukaan jatkossakin perustumaan vapaaehtoisten sovittelijoiden tekemään työhön. Työ on haastavaa ja edellyttää sovittelutoimintaan kohdistuvaa kiinnostusta ja sitoutumista, mutta erityisesti myös monia erityistaitoja sekä ohjaajien vankkaa tukea. Erityisen tärkeää vapaaehtoisten sovittelijoiden toimintaedellytysten turvaamisessa on heille kohdennettu riittävän kattava ja asianmukainen koulutus. Poliisiosasto on tässä lausunnossaan aiemmin todennut, että vapaaehtoisten sovittelijoiden rekrytoinnin, koulutuksen, vakuuttamisen ja korvauksen maksamisen lisäksi asian jatkovalmistelussa on tärkeää kiinnittää huomiota vapaaehtoissovittelijoiden mahdollisiin virkamiesoikeudellisiin muutoksiin prosessissa, jossa sovittelupalveluita ollaan jatkossa tuottamassa nykyistä selkeämmin valtion palveluna. Poliisiosaston näkemyksen mukaan on selvää, että vapaaehtoisten sovittelijoiden toimintaedellytyksiä parantaa heidän ohjaajiensa antaman substanssiosaamiseen liittyvän vahvan tuen lisäksi selkeä tietoisuus toimintaan liittyvistä vastuukysymyksistä sekä niiden mahdollisista seurauksista.

Miten arvioitte sovittelun siirron oikeusapu- ja edunvalvonnan yhteyteen vaikuttavan paikallisen, alueellisen tai valtakunnallisen sidosryhmäyhteistyön hoitamiseen?

Poliisiosasto arvioi, että sovittelun mahdollisella siirrolla oikeusapu- ja edunvalvonnan yhteyteen voi olla vaikutusta niin paikallisen, alueellisen kuin valtakunnallisen sidosryhmäyhteistyön hoitamiseen. Paikallisella ja alueellisella tasolla vaikutukset liittyisivät oletettavasti ainakin uudelleen järjestetyn toiminnan alkuvaiheessa lähinnä toimipisteverkostossa tapahtuviin mahdollisiin muutoksiin. Raportista ei ehkä riittävän kattavasti käy ilmi minkälaisia toimipisteverkoston muutoksia nykytilanteeseen olisi odotettavissa. Asia on poliisiosaston näkemyksen mukaan hyvä ottaa tarkasteluun asian jatkovalmistelun yhteydessä. On myös huomioitava, että sovittelutoiminnon muutos valtiolliseksi vahvistetulla keskushallinnolla varustetuksi toimijaksi aiheuttaa väistämättä myös muutostarpeita sovittelutoiminnan henkilöstön työsuhteissa ja toimenkuviissa. Nämä osin raportissakin käsitellyt seikat on syytä ottaa huomioon erityisesti paikallisen ja alueellisen sidosryhmäyhteistyön jatkuvuuden varmistamisen näkökulmasta.

Poliisiosasto on lausunnossaan aiemmin todennut pitävänsä sovittelutoiminnan tehostamisen ja laadun kehittämisen kannalta tärkeänä vahvistetun keskushallinnon mahdollisuuksia tarjota aluevastuuperiaatteella toimiville sovitteluyksiköille yhteistä koulutusta sekä keskitettyjä hallinnollisia palveluja. Vastaavaan tapaan poliisiosasto katsoo, että sovittelutoiminnon vahvistettu keskushallinto tarjoaisi parhaat mahdollisuudet valtakunnallisen sidosryhmäyhteistyön kehittämiseksi. Poliisiosasto toteaa, että aiemmin lausunnossa käsiteltyjen vaihtoehtojen joukosta yksinomaan sovittelutoimintaan keskittynyt erityisviranomaismalli tarjoaisi tähän työhön paremmat mahdollisuudet kuin nyt kysymyksessä esitetty oikeusapumalliin perustuva organisaatiomalli.

Millaisia keinoja ehdotatte oikeusavun esteellisyden periaatteiden huomioon ottamiseksi ehdotetussa järjestämismallissa?

Poliisiosasto toteaa, että raportissa on varsin seikkaperäisesti käyty läpi niitä moninaisia haasteita, jotka tulisi ratkaista siirryttäessä nyt ehdotettuun järjestämismalliin. Raportissa on käsitelty myös joitakin ratkaisumalleja haasteiden ratkaisemiseksi. Poliisiosasto pitääkin riidattomana, että oikeusapumalliin siirtymisen yhteydessä tulisi ratkaistavaksi lähtökohtaisesti lainsäädännöllisin, teknisin sekä muiden mahdollisten keinojen avulla merkittäviä esteellisyysskysymyksiä, joita ei ilmenisi erityisviranomaismallissa.

Ehdotettu järjestämismalli parantaa sovittelupalveluiden yhdenmukaisuutta ja saatavuutta?

Kyllä x

Ei

En ota kantaa

Miten perustelette vastauksenne?

Poliisiosasto on lausunnossaan aiemmin todennut pitävänsä ehdotettua järjestämismallia eli ns. yhden toimijan mallia kannatettavana. Erityisen tärkeänä poliisiosasto on pitänyt toimia, joiden avulla sovittelutoimintaa on mahdollista kehittää alueellisella tasolla mahdollisimman yhdenmukaisiksi, tasalaatuisiksi sekä riittävällä tavalla saavutettavaksi. Sovittelupalveluiden yhdenmukaisuutta ja saatavuutta on poliisiosaston arvion mukaan yksinkertaisinta ja tehokkaista kehittää ns. erityisviranomaismallin avulla.

Miten arvioitte sovittelupalveluiden siirron vaikuttavan julkisen oikeusavun, yleisen edunvalvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan palveluihin?

Poliisiosasto pitää todennäköisenä, että sovittelupalveluiden siirrolla ei tulisi olemaan merkittävää vaikutusta julkisen oikeusavun, yleisen edunvalvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan palveluihin. Näiden palveluiden tuottamiseen ei olla ehdottamassa muutoksia, eikä sovittelupalvelutoiminnon henkilökunnan työskentelyllä tai asiakkaiden asiointilla samoissa tiloissa ole syytä arvioida vaikuttavan merkittäväällä tavalla ao. palveluiden tuottamiseen.

Pidättekö perusteltuna sovittelun siirrolle suunniteltua aikataulua vuoden 2024 alussa?

Kyllä

Ei

En ota kantaa

Miten perustelette vastauksenne?

Aikataulu vaikuttaa olevan perusteltu, koska siirtoon liittyvään suunnittelutyöhön on jätetty useita vuosia aikaa.

Onko teillä vielä mielessänne ohjausryhmän esitykseen liittyen joitakin riskejä tai etuja, joita raportissa ei ole käsitelty?

Kuten tässä lausunnossa on jo aiemmin todettu, 89 prosenttia sovitteluun ohjautuvista asioista ohjataan sovittelun piiriin poliisitoimen kautta. Poliisiosasto haluaa painottaa sitä, että sovittelutoiminnalla on jo nyt merkittävä rooli esitutkintaviranomaisen tukena monissa yksittäisissä esitutkintaviranomaisen ratkaistavissa olevissa asioissa. Sovittelutoiminnan hyödyt eivät siis konkretisoidu yksinomaan oikeusministeriön hallinnonalalle. Poliisiosasto pitääkin tärkeänä, että sovittelutoiminnan kehittämistä jatketaan hyvässä yhteistyössä myös poliisin ja sovitteluviranomaisten kesken.

Poliisijohtaja

Stefan Gerkman

Poliisitarkastaja

Kimmo Halme

Liitteet -

Jakelu OM Oikeusministeriö

Tiedoksi -